

Tytuł:

Sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z „Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.) za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

Cel przedłożenia:

Informacja dla Rady Ministrów

Opracowany przez:

**Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Departament Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej**

Materiał przygotowany z uwzględnieniem informacji przekazanych przez inne resorty zaangażowane w realizację celów Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)

WPROWADZENIE

„Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)” jest dokumentem strategicznym Ministra Klimatu i Środowiska określającym działania naprawcze do zrealizowania w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r. Zawarte w Programie zadania są nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza na poziomie krajowym oraz wojewódzkim, powiatowym i gminnym, ale przede wszystkim określają nowe kierunki działań w tym obszarze.

Dokument ma na celu skoordynowanie działań wynikających z krajowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, a także transportu.

Głównym celem Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza (zwanego dalej „aKPOP”) jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski poprzez osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z przepisów prawa unijnego i krajowego, a w perspektywie do 2030 r. oraz do 2040 r. osiągnięcie głównego celu aKPOP w postaci poprawy jakości powietrza w Polsce do stanu, w którym osiągnięte zostaną normy jakości powietrza, określone w prawodawstwie unijnym. Uzyskanie efektu wskazanego w dokumentach Unii Europejskiej, jak również w prawodawstwie krajowym, wymaga podejmowania działań horyzontalnych i wielopoziomowych, uwzględniających zaangażowanie administracji publicznej na różnych szczeblach zarządzania.

Wymóg opracowania sprawozdania okresowego z realizacji zadań wynikających z Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza, za poprzedni rok kalendarzowy, wynika wprost z postanowień § 11 ust. 1 zarządzenia nr 123 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Komitetu Sterującego do spraw Krajowego Programu Ochrony Powietrza* (M. P. poz. 994, z późn. zm.). Niniejszy dokument jest sprawozdaniem, które minister właściwy do spraw klimatu jest obowiązany przygotować w celu monitorowania postępów realizacji ww. Programu. Został on opracowany na podstawie materiałów własnych Ministerstwa Klimatu i Środowiska, a także informacji przekazanych przez inne resorty zaangażowane w realizację celów aKPOP. Sprawozdanie, zgodnie z § 11 ust. 1 ww. zarządzenia, przed przedstawieniem go przez Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. KPOP Radzie Ministrów podlega rozpatrzeniu i akceptacji przez Komitet Sterujący ds. Krajowego Programu Ochrony Powietrza (zwanego dalej „Komitetem Sterującym ds. KPOP”).

Dokument zawiera informację na temat działań krótkoterminowych, jakie zostały podjęte w ramach poszczególnych kierunków działań aKPOP na poziomie krajowym, powiatowym i gminnym. Termin realizacji tych działań wyznaczono do końca 2025 r. Ponadto wskazane zostały działania średnioterminowe, których realizacja przewidziana jest do 2030 r. i długoterminowe, wyznaczone do realizacji do końca 2040 r.

W 2022 r. realizowanych było w ramach działań krótkoterminowych 73 zadania, natomiast w ramach działań średnioterminowych 14 zadań oraz w perspektywie długoterminowej 2 zadania. Planowane do realizacji w najbliższych latach są 48 działania, dotyczące głównie przeprowadzenia analiz, wydania wytycznych czy wdrażania technologii paliw wodorowych w zakresie transformacji energetycznej. Do 31 grudnia 2022 r. za zrealizowane można uznać 21 zadań, jednakże ze względu na charakter niektórych z nich, planowana jest ich kontynuacja. Dotyczy to przede wszystkim takich działań jak utrzymanie najwyższego priorytetu poprawy jakości powietrza w działaniach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz funduszy wojewódzkich, jak również prowadzenie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska działań informacyjnych dla społeczeństwa poprzez utrzymanie i stałe usprawnianie ogólnokrajowego portalu pn. „Jakość powietrza”, który stanowi kompleksowe źródło informacji na temat pomiarów i ocen jakości powietrza, wydawanych publikacji Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz prezentujący aktualne dane ze stacji pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach sprawozdania wskazano zadania, które będą wymagały przedyskutowania i podjęcia współpracy międzyresortowej podczas ich realizacji w ramach prac Komitetu Sterującego ds. KPOP. Dotyczy to m.in. przygotowania ujednoczonych rekomendacji określających zasady współpracy JST¹ z organami administracji rządowej (policja, WIOŚ²) w zakresie prowadzenia kontroli przestrzegania określonych w uchwałach antysmogowych działań, tak, aby osiągnąć, założone w tych uchwałach, cele w wyznaczonych terminach czy doprecyzowanie przepisów prawnych w zakresie nadzoru i monitorowania jakości instalacji spalania paliw, przewodów kominowych oraz paliwa stosowanego dla celów grzewczych w obiektach budowlanych.

W Sprawozdaniu tabelarycznym ujęte zostały działania podejmowane przez instytucje odpowiedzialne za ich koordynację oraz realizację, w podziale na kierunki interwencji określone w aKPOP.

W ramach prowadzonego nadzoru i monitoringu realizacji działań wynikających z aKPOP Ministerstwo Klimatu i Środowiska wystąpiło z wnioskiem do jednostek samorządu terytorialnego w 46 największych miastach w Polsce o przekazanie danych z wykonanych inwestycji i działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza, w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła, odnawialnych źródeł energii czy też transportu. Poproszono o przekazanie niezbędnych informacji wszystkie urzędy marszałkowskie i urzędy wybranych miast tj: Koszalin, Szczecin, Kalisz, Poznań, Olsztyn, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory, Elbląg, Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Tychy, Zabrze, Kielce, Gdańsk, Gdynia, Sopot, Częstochowa, Białystok, Bielsko-Biała, Warszawa, Rzeszów, Kraków, Opole, Łódź, Płock, Lublin, Radom, Bydgoszcz, Tarnów, Wrocław, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Włocławek, Toruń, Wałbrzych, Legnica. Na prośbę resortu odpowiedź przekazały 34 miasta, na podstawie których stworzono Zestawienie realizowanych działań wpisujących się w kierunek Interwencji nr 3 - *Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza w miastach - Polityka miejska* (Załącznik nr 1).

---

¹ JST – jednostki samorządu terytorialnego,

² WIOŚ – wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska.

W Sprawozdaniu nie ujęto stopnia wykonania wskaźników realizacji celu głównego aKPOP za 2022 r., umożliwiających ewaluację stopnia realizacji celów określonych w Programie, ze względu na fakt, że będą one dostępne dopiero w trzecim kwartale 2023 r. Wynika to z faktu, że zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), w terminie do 31 kwietnia 2023 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przedstawi wyniki zbiorcze oceny jakości powietrza za 2022 r., jak również znana będzie już wartość Krajowego Wskaźnika Średniego Narażenia na pył PM_{2,5}, a także liczba miast, w których osiągnięty został pułap stężenia ekspozycji na pył PM_{2,5}.

Ponadto w ramach systemu wdrażania i monitoringu aKPOP odbywać się będą cyklicznie spotkania, które pozwolą zapewnić sprawną komunikację na każdym szczeblu systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce i diagnozowanie ewentualnych ryzyk jej nieterminowego wdrażania. Jednak w związku z zaistniałą sytuacją geopolityczną na świecie i w kraju, wynikającą z inwazji Rosji na Ukrainę, która spowodowała ogólnoświatowy kryzys energetyczny i postawiła przed administracją publiczną szereg problemów, z którymi mierzymy się na co dzień, nie było możliwości zorganizowania tego typu spotkania w 2022 r.